

(צה:) **קבורת אלמנה**. תנן אלמנה ניזונת מנכסי יתומים מעשה ידיה שלהן ואין חייבין בקבורתה יורשיה יורשי כתובתה חייבין בקבורתה, ע"כ. וכתבו החלקת מחוקק (סי' פ"ט סק"ד) והבית שמואל (סי' פ"ט סק"ה) דמשמע מהתוס' (ד"ה ואין חייבין) דאפי' היכא דלא הניחה ליורשים אלא מטלטלין, אף דאין כתובה נגבית ממטלטלין מ"מ חייבין היורשים בקבורתה. דבזה תירצו התוס' קושייתם דאיזה חידוש יש בדין המשנה. וכן כתב בפירוש מה"י תלמיד הרשב"א בשטמ"ק. וע"ע בריטב"א בסוגיין. [אך עי' בפנ"י בסוגין שדחה הבנה זו בתוס']. וכתב הבית שמואל דהטעם משום לא פלוג.

והציע הבית שמואל דמשמע דנחלקו בזה הרמב"ם והראב"ד. דכתב הרמב"ם (פי"ח אישות ה"ו), "מתה האלמנה יורשי הבעל חייבין בקבורתה ואם נשבעה שבועת אלמנה ואחר כך מתה יורשיה יורשין כתובתה והן חייבין בקבורתה אבל לא יורשי הבעל וכו'". ואם מחייבין את היורשים משום לא פלוג למה בעינן דוקא שבועת אלמנה. [אך עי' בפנ"י בסוגיין שדחה דיוק זה, דאפשר דדעת הרמב"ם דאף היכא דלא ירשו כתובה בפועל עדיין חייבין בקבורתה, ומ"מ בעינן שבועה כי אחרת חיישינן דלמא צררי אתפסה]. והשיג הראב"ד, "דעתא קלישתא קא חזינא הכא וכי מפני שלא נשבעה קרא ליורשי הבעל יורשי כתובתה והלא הם אומרים שכבר נפרעה והורשה אלא ודאי יורשי נדוניתה ונכסי מלוג שלה קוברין אותה ואע"פ שלא ירשו כלום". ומשמע דבכל אופן מחייבין את היורשים.

ועי' בספר משנת הכתובה (ח"ב סי' ל"ד) שהציע בהסבר המחלוקת ע"פ הב"ש דהרמב"ם ס"ל דעיקר חיוב קבורת אלמנה מוטל על יורשי הבעל העומדים במקום האב, ורק אם נתנו את ירושתה ליורשי האלמנה אז נפטרו מחיובם, משום שהזוכה בירושתה הוא החייב בקבורתה (כמבואר ביו"ד סי' שמ"ח ס"ב). וכן מדוייק בלשון הרמב"ם דכתב "מתה האלמנה יורשי הבעל חייבין בקבורתה" ורק אם יורשיה יורשין כתובתה אז הם חייבים בקבורתה. ואילו הראב"ד ס"ל דעיקר החיוב מוטל על יורשי האשה משום שבדרך כלל הם הנהנים מירושתה, ואף אם בפועל אינה יכולה לגבות מהם מ"מ חייבין בקבורתה משום לא פלוג.

עיקר תוס' פרק מי שהי' וריש פרק אלמנה ניזונת

(צ.) ש"מ	(צד.) שני. לימא
(צא.) וכי תימא	(צד:) כתב, אמיה
(צא:) כך, דזבנה	(צה.) וכי כתבה, כתבה, התם
(צב.) ופייסיה, אי פיקח, ראובן	(צה:) ומוקמינן, וכן, ואין
(צב:) דינא עד ומייתי רבי ראי'	(צו.) ת"ש, אלמנה
(צג.) עד שלא, ומאימת	
(צג:) הותירו, מי שהי'	